

PRO BONO

Január/2022

1. NOVELA ZÁKONA O FINANČNEJ KONTROLE A AUDITE

Novela zákona o finančnej kontrole a audite sľubuje najmä zníženie administratívnej záťaže pri čerpaní prostriedkov z Európskej únie, či vytvorenie právneho základu na overovanie poskytnutia verejných financií administratívnou finančnou kontrolou len s tými skutočnosťami, ktoré budú určené na základe písomnej analýzy rizík.

2. NOVELA ZÁKONA O JEDNORAZOVÝCH MIMORIADNYCH OPATRENIACH

Novela zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach sa dotýka oblasti výstavby diaľničnej siete. Ambíciou novely je práve zefektívnenie a optimalizácia procesov pri výstavbe siete diaľnic.

3. NOVELA ZÁKONA O METROLÓGII

Novinky sa dotknú aj legislatívy v oblasti postavenia subjektov vykonávajúcich overovanie určených meradiel, v oblasti trhu v rámci regulácie výkonu overovania druhov určených meradiel, či v oblasti štatistickej kontroly určených meradiel na predĺženie času platnosti overenia určených meradiel.

4. NOVELA ZÁKONA O REGISTRII ADRIES

Novelizáciou si začiatkom februára 2022 prešiel aj zákon o registri adries, a to najmä s cieľom zefektívniť prácu s registrom adries.

5. NOVELA ZÁKONA O ZÁSLUHÁCH M. R. ŠTEFÁNIKA A NOVELA ZÁKONA O FONDE NA PODPORU UMENIA

V tomto príspevku si priblížime hneď dve novely z dielne Národnej rady Slovenskej republiky. Prvá sa týka jednej z najvýznamnejších osobností v histórii Slovenskej republiky, a síce Milana Rastislava Štefánika. Druhá novela zas stručne pozmenila legislatívu v oblasti Fondu na podporu umenia.

6. NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE

Národná rada Slovenskej republiky sa úvodom roka 2022 zaoberala aj problematikou postupu pri skončení pracovného pomeru výpoveďou zo strany zamestnávateľa so zamestnancom so zdravotným postihnutím.

NOVELA ZÁKONA O FINANČNEJ KONTROLE A AUDITE

Novela zákona o finančnej kontrole a audite sľubuje najmä zníženie administratívnej záťaže pri čerpaní prostriedkov z Európskej únie, či vytvorenie právneho základu na overovanie poskytnutia verejných financií administratívnou finančnou kontrolou len s tými skutočnosťami, ktoré budú určené na základe písomnej analýzy rizík.

Dňa **01. februára 2022** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **357/2015** Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Okrem zákona o finančnej kontrole sa novelou mení alebo dopĺňa aj **(A)** zákon č. **563/2009** Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“), **(B)** zákon č. **292/2014** Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EŠIF“), **(C)** zákon č. **323/2015** Z. z. o finančných nástrojoch financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančných nástrojoch“) a **(D)** zákon č. **368/2021** Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o mechanizme“).

→ Ciel' novely

Novela má znížiť administratívnu záťaž pri čerpaní prostriedkov Európskej únie, nakoľko reflektuje implementáciu čl. 74 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom a rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové

pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku, ktoré predpokladá vykonávanie kontroly na základe analýzy rizík. Novela tiež vytvára právny základ na overovanie poskytnutia verejných financií administratívnou finančnou kontrolou len s tými skutočnosťami (podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o finančnej kontrole), ktoré budú určené na základe písomnej analýzy rizík. Cieľom novely je tiež snaha upraviť možnosť externalizácie výkonu administratívnej finančnej kontroly a finančnej kontroly na mieste. Novelizovanou úpravou sa umožní vykonávať administratívnu finančnú kontrolu alebo finančnú kontrolu na mieste iným orgánom verejnej správy, ak tak ustanovia osobitné predpisy. Zároveň sa precizujú niektoré ustanovenia procesných pravidiel výkonu finančnej kontroly a auditu.

Vzhľadom na obsahovú rozsiahlosť vlastného textu novely vyberáme pre účely tohto príspevku len najdôležitejšie zmeny, ktoré do právneho poriadku Slovenskej republiky priniesla.

Jednou z prvých zmien, ktorú novela do zákona o finančnej kontrole priniesla je precizovanie definície pojmu „zamestnanec“, pričom zamestnancom sa rozumie tak fyzická osoba v pracovnom pomere ako aj osoba pracujúca na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, a taktiež zamestnanci pracujúci v inom obdobnom pracovnoprávnom vzťahu. (ustanovenie § 2 písm. j) zákona o finančnej kontrole).

Novelou sa ďalej zavádza definícia pojmu „podpis“ („podpisom sa rozumie vlastnoručný podpis, kvalifikovaný elektronický podpis alebo obdobný preukázateľný podpisový záznam v elektronickej podobe nahrádzajúci vlastnoručný podpis, ktorý umožňuje jednoznačnú preukázateľnú identifikáciu osoby, ktorá podpisový záznam vyhotovila“ (ustanovenie § 2 písm. t) zákona o finančnej kontrole)).

Za účelom zefektívnenia výkonu administratívnej finančnej kontroly a finančnej kontroly na mieste sa novelou vytvára právny základ pre umožnenie

externalizácie ich výkonu, a to prostredníctvom iného orgánu verejnej správy (napr. sprostredkovateľský orgán, ktorý nie je zároveň v pozícii poskytovateľa verejných financií), ktorý bude považovaný pre účely zákona o finančnej kontrole za oprávnenú osobu. Poverený orgán verejnej správy musí disponovať potrebnými odbornými, personálnymi a materiálmi predpokladmi na zabezpečenie výkonu finančnej kontroly a dosiahnutie jej cieľa. Zodpovednosť za vykonanú finančnú kontrolu naďalej zostáva na orgáne verejnej správy, ktorý iný orgán verejnej správy poveril, pričom zmluvne si tieto subjekty bližšie upravujú aj postihový regres analogicky podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti alebo inej aplikovateľnej právnej normy v závislosti od podmienok konkrétneho prípadu. Zároveň platí, že ak bude v tomto inom orgáne verejnej správy vykonávané hodnotenie kvality vykonávania finančnej kontroly, môže byť sankcionovaný podľa príslušných ustanovení **§ 28** zákona o finančnej kontrole (ustanovenie **§ 6 ods. 2** zákona o finančnej kontrole).

→ Administratívna finančná kontrola

Novela priniesla tiež aktualizáciu ustanovenia **§ 8** zákona o finančnej kontrole („**Administratívna finančná kontrola**“).

„Orgán verejnej správy je povinný vykonávať administratívnu finančnú kontrolu súladu každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v ustanovení **§ 6 ods. 4** zákona o finančnej kontrole, ak orgán verejnej správy poskytne verejné financie inej osobe alebo poskytol verejné financie inej osobe, alebo ak sa poskytujú v súlade s osobitným predpisom. Ak tak ustanovia osobitné predpisy alebo medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, orgán verejnej správy môže overiť súlad finančnej operácie alebo jej časti podľa prvej vety len s určenými skutočnosťami uvedenými v ustanovení **§ 6 ods. 4** zákona o finančnej kontrole; spôsob určenia skutočností uvedených v ustanovení **§ 6 ods. 4** zákona o finančnej kontrole ustanovia osobitné predpisy alebo medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná. Administratívnu finančnú kontrolu vykonávajú osoby uvedené v ustanovení **§ 7 ods. 2** zákona o finančnej kontrole“ (ustanovenie **§ 8 ods. 1** zákona o finančnej kontrole).

„Orgán verejnej správy môže poveriť výkonom administratívnej finančnej kontroly iný orgán verejnej správy, ak tak ustanovia osobitné predpisy alebo medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná. Na administratívnu finančnú kontrolu podľa prvej vety sa primerane vzťahuje ustanovenie **§ 7 ods. 2 prvej vety** zákona o finančnej kontrole“ (ustanovenie **§ 8 ods. 2** zákona o finančnej kontrole). „Ustanovenie **§ 8 ods. 1** sa nepoužije na poskytnutie verejných financií z rozpočtu orgánu verejnej správy, ak finančná operácia alebo jej časť súvisí so zabezpečením vlastnej prevádzky iného orgánu verejnej správy zapojeného na jeho rozpočet alebo iného orgánu verejnej správy v jeho vecnej pôsobnosti“ (ustanovenie **§ 8 ods. 3** zákona o finančnej kontrole).

„Ak sa finančná operácia alebo jej časť vykonáva na základe správneho konania, súdneho konania, certifikačného overovania alebo iného konania podľa osobitných predpisov, administratívna finančná kontrola sa nevykonáva; to neplatí, ak sa finančná operácia alebo jej časť vykonáva na základe rozhodnutia podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 8 ods. 4** zákona o finančnej kontrole). „Na vykonávanie administratívnej finančnej kontroly a na úkony súvisiace s vykonanou administratívnou finančnou kontrolou sa použijú ustanovenia základných pravidiel finančnej kontroly a auditu podľa ustanovení **§ 20 až 27** zákona o finančnej kontrole“ (ustanovenie **§ 8 ods. 5** zákona o finančnej kontrole).

→ Pokuty

Novelou dochádza aj zmene ustanovenia **§ 28** zákona o finančnej kontrole, týkajúceho sa pokút.

„Orgán verejnej správy, ktorý vykonáva administratívnu finančnú kontrolu alebo finančnú kontrolu na mieste, správca kapitoly štátneho rozpočtu, ktorý vykonáva vnútorný audit, alebo auditujúci orgán, ktorý vykonáva vládny audit alebo hodnotí kvalitu vykonávania finančnej kontroly alebo auditu, je oprávnený uložiť za nesplnenie povinností uvedených v ustanoveniach **§ 21 ods. 3, 4 a 6 alebo § 23** zákona o finančnej kontrole **(A)** povinnej osobe alebo tretej osobe poriadkovú pokutu do výšky **100 000 eur**, **(B)** zamestnancovi povinnej osoby alebo zamestnancovi tretej osoby poriadkovú pokutu do

výšky **3 000 eur**“ (ustanovenie **§ 28 ods. 1** zákona o finančnej kontrole).

„Ak fyzická osoba uvedená v ustanovení **§ 7 ods. 2** zákona o finančnej kontrole nevykoná základnú finančnú kontrolu, vykoná základnú finančnú kontrolu v rozpore s ustanovením **§ 7 ods. 2 a 3** zákona o finančnej kontrole alebo jej vyjadrenie podľa ustanovenia **§ 7 ods. 3** zákona o finančnej kontrole je nesprávne, auditujúci orgán alebo správca kapitoly štátneho rozpočtu, ak vykonal vnútorný audit, je oprávnený uložiť jej pokutu do výšky **3 000 eur**“ (ustanovenie **§ 28 ods. 2** zákona o finančnej kontrole).

„Za nevykonanie administratívnej finančnej kontroly, vykonanie administratívnej finančnej kontroly v rozpore s ustanovením **§ 8** zákona o finančnej kontrole, vykonanie finančnej kontroly na mieste v rozpore s ustanovením **§ 9** zákona o finančnej kontrole alebo, ak čiastková správa alebo správa neobsahuje nedostatky, ktoré v čase výkonu administratívnej finančnej kontroly alebo finančnej kontroly na mieste existovali, ale orgán verejnej správy ich nezistil, hoci na základe dostupných dokladov a skutočností ich zistiť mal, je auditujúci orgán alebo správca kapitoly štátneho rozpočtu, ak vykonal vnútorný audit, oprávnený uložiť orgánu verejnej správy pokutu najviac do výšky sumy zodpovedajúcej sume verejných financií, ktoré boli neoprávnene poskytnuté alebo použité“ (ustanovenie **§ 28 ods. 3** zákona o finančnej kontrole).

„Auditujúci orgán alebo správca kapitoly štátneho rozpočtu, ak vykonal vnútorný audit, je oprávnený uložiť pokutu orgánu verejnej správy do výšky **100 000 eur** za (A) nesplnenie povinností uvedených v ustanovení **§ 5** zákona o finančnej kontrole, (B) nesplnenie povinností uvedených v ustanovení **§ 7** zákona o finančnej kontrole alebo (C) nesplnenie povinností uvedených v ustanovení **§ 8** zákona o finančnej kontrole, alebo vykonanie finančnej kontroly na mieste v rozpore s ustanovením **§ 9** zákona o finančnej kontrole, ak nie je splnená podmienka na uloženie pokuty podľa ustanovenia **§ 28 ods. 3** zákona o finančnej kontrole“ (ustanovenie **§ 28 ods. 4** zákona o finančnej kontrole).

„Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) je oprávnené uložiť pokutu správcovi kapitoly štátneho rozpočtu do výšky **3 000 eur** za nesplnenie povinností uvedených v ustanoveniach **§ 15 ods. 4, § 16 ods. 1 alebo § 18 ods. 1 písm. a) a b)** zákona

o finančnej kontrole“ (ustanovenie **§ 28 ods. 5** zákona o finančnej kontrole). „Orgán verejnej správy je oprávnený uložiť osobe uvedenej v ustanovení **§ 27 ods. 1** zákona o finančnej kontrole pokutu do výšky **3 000 eur** za nesplnenie povinnosti uvedenej v ustanovení **§ 27 ods. 1** zákona o finančnej kontrole“ (ustanovenie **§ 28 ods. 6** zákona o finančnej kontrole).

„Ak vládny audit vykonáva iná právnická osoba podľa ustanovenia **§ 19 ods. 5** zákona o finančnej kontrole, pokutu podľa ustanovenia **§ 28 ods. 1 až 4** zákona o finančnej kontrole je oprávnené uložiť ministerstvo financií“ (ustanovenie **§ 28 ods. 7** zákona o finančnej kontrole).

„Ak porušenie, za ktoré sa môže uložiť pokuta podľa ustanovenia **§ 28 ods. 2 až 4** zákona o finančnej kontrole, zistí orgán verejnej správy, ktorý nie je oprávnený na uloženie pokuty podľa týchto odsekov, pokutu je oprávnený uložiť auditujúci orgán“ (ustanovenie **§ 28 ods. 8** zákona o finančnej kontrole). „Pri ukladaní pokuty podľa ustanovenia **§ 28 ods. 1 až 6** zákona o finančnej kontrole sa prihliada na povahu, závažnosť, čas trvania a následky porušenia povinností“ (ustanovenie **§ 28 ods. 9** zákona o finančnej kontrole). „Uložením pokuty podľa ustanovenia **§ 28 ods. 1 až 5** zákona o finančnej kontrole nezanikajú povinnosti, za ktorých porušenie sa pokuta uložila. Pokutu podľa ustanovenia **§ 28 ods. 1, 2, 4 a 5** zákona o finančnej kontrole možno uložiť opakovane“ (ustanovenie **§ 28 ods. 10** zákona o finančnej kontrole).

„Pokutu podľa ustanovenia **§ 28 ods. 1 až 6** zákona o finančnej kontrole možno uložiť do troch rokov odo dňa, keď sa orgán verejnej správy, ktorý vykonáva administratívnu finančnú kontrolu alebo finančnú kontrolu na mieste, správca kapitoly štátneho rozpočtu, ktorý vykonáva vnútorný audit, alebo auditujúci orgán dozvedel o porušení povinností, najneskôr však do piatich rokov odo dňa porušenia povinností“ (ustanovenie **§ 28 ods. 11** zákona o finančnej kontrole). „Pokuta je splatná do 30 kalendárnych dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty“ (ustanovenie **§ 28 ods. 12** zákona o finančnej kontrole).

„Na konanie o uloženie pokuty podľa ustanovenia **§ 28 ods. 1 až 6** zákona o finančnej kontrole sa vzťahuje Správny poriadok“ (ustanovenie **§ 28 ods. 13** zákona o finančnej kontrole). „Pokuty uložené podľa tohto zákona o finančnej kontrole sú príjmom štátneho rozpočtu, ak ustanovenie **§ 28 ods. 15** zákona o finančnej kontrole neustanovuje

inak“ (ustanovenie § 28 ods. 14 zákona o finančnej kontrole). „Pokuty uložené podľa ustanovenia § 28 ods. 1, 5 a 6 zákona o finančnej kontrole sú príjmom rozpočtu orgánu verejnej správy, ktorý ich uložil“ (ustanovenie § 28 ods. 15 zákona o finančnej kontrole).

Novela sa stručne dotkla aj **daňového poriadku** v rámci ktorého predĺžila lehotu na zverejnenie aktualizovaného zoznamu daňových subjektov, ktorým bol určený index daňovej spoľahlivosti (ustanovenie § 165m ods. 1 daňového poriadku) a lehoty na zaslanie oznámenia o indexe daňovej spoľahlivosti (ustanovenie § 165m ods. 2 a 3 daňového poriadku).

Novelou sa mení a dopĺňa aj **zákon o EŠIF**. Povinnosť orgánu auditu zverejňovať na webovom sídle ministerstva financií v termínoch do **28. februára a 31. augusta** nedostatky a odporúčania z vládnych auditov bola do zákona o EŠIF doplnená novelou č. **202/2021 Z. z.** Nakoľko sú vládne audity vykonávané priebežne počas celého roka a ich výsledky sú sumárne oznamované Európskej komisii vo februári nasledujúceho roka formou výročnej kontrolnej správy, novelou sa termíny na zverejňovanie harmonizujú s platným systémom oznamovania výsledkov vládnych auditov voči Európskej komisii. Preto sa zavádza zverejňovanie nedostatkov a odporúčaní z vládnych auditov na webovom sídle ministerstva financií do **31. marca** tak, aby bol zároveň vytvorený dostatočný časový priestor pre spracovanie nedostatkov a odporúčaní na základe zaslaných výročných kontrolných správ (ustanovenie § 10 ods. 2 písm. g) zákona o EŠIF).

Zmenou si prešiel aj **zákon o finančných nástrojoch**, do ktorého novela vložila napríklad nové ustanovenie § 7 ods. 3 zákona o finančnej kontrole („Riadiaci orgán vykonáva kontrolu ustanovenia § 7 ods. 2 zákona o finančných nástrojoch ako finančnú kontrolu. Ak riadiaci orgán vykonáva kontrolu podľa prvej vety ako administratívnu finančnú kontrolu, overuje súlad operácie len s tými skutočnosťami podľa

osobitného predpisu, ktoré so zohľadnením písomnej analýzy rizík určí tak, aby boli naplnené ciele finančnej kontroly“).

Na záver novela dopĺňa aj **zákon o mechanizme**. Novinkou je napríklad doplnenie nového ustanovenia § 12 ods. 1 písm. c) zákona o mechanizme („Prostriedky mechanizmu sa poskytujú na základe priameho vyzvania podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o mechanizme priamo určenému prijímateľovi, ktorým je prijímateľ určený rozhodnutím vlády, ktorý je v zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti ústredného orgánu štátnej správy alebo je právnickou osobou zriadenou zákonom alebo právnickou osobou zriadenou na základe zákona, a ktorý vykonáva úlohy, na ktoré sa poskytujú prostriedky mechanizmu na účely dosahovania mílnikov a cieľov plánu obnovy“), ale aj doplnenie nového ustanovenia § 13 ods. 8 zákona o mechanizme („Na účely plnenia a dosahovania mílnikov a cieľov určených v pláne obnovy sa pri prevode výpočtovej techniky ako hnutelného majetku štátu nadobudnutého z prostriedkov mechanizmu nepoužije osobitný predpis. Nadobúdateľom hnutelného majetku štátu podľa prvej vety môže byť len fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá spĺňa podmienky plánu obnovy na poskytnutie tohto hnutelného majetku štátu. Nadobúdateľ musí dodržať účel prevodu počas dohodnutej doby. Správca majetku štátu je oprávnený prevod hnutelného majetku štátu podľa prvej vety zabezpečiť aj prostredníctvom právnickej osoby, ktorá nie je správcom majetku štátu, a to na základe písomnej zmluvy, v ktorej dohodne najmä rozsah a spôsob prevodu a použitia tohto hnutelného majetku štátu v prospech nadobúdateľa“).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda delenú účinnosť **(A) dňa 27. februára 2022 a (B) dňa 01. marca 2022.**

NOVELA ZÁKONA O JEDNORAZOVÝCH MIMORIADNYCH OPATRENIACH

Novela zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach sa dotýka oblasti výstavby diaľničnej siete. Ambíciou novely je práve zefektívnenie a optimalizácia procesov pri výstavbe siete diaľnic.

Dňa **10. februára 2022** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **669/2007** Z. z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. **162/1995** Z. z. o katastri nehnuteľností (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o jednorazových mimoriadnych opatreniach“).

→ Ciel' novely

Cieľom novely je zefektívnenie a optimalizácia procesov pri výstavbe diaľničnej siete ako dôležitého determinantu sociálno-ekonomického rozvoja krajiny. Za týmto účelom novela prináša opatrenia smerujúce k akcelerácii jednotlivých procesov a zefektívneniu a zjednodušeniu niektorých konaní týkajúcich sa výstavby diaľnic tak, aby sa zabezpečil náležitý a včasný prínos plánovaných spoločenských benefitov výstavby diaľničnej siete.

Prvou zmenou, ktorú novela do zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach priniesla, je vypustenie ustanovenia **§ 4 ods. 7** zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach („Lehota na začatie stavby diaľnice na pozemku, ku ktorému stavebník pred vydaním stavebného povolenia nenadobudol vlastnícke právo alebo iné právo a ktorý je predmetom vyvlastňovacieho konania podľa všeobecného predpisu o vyvlastnení, počas trvania vyvlastňovacieho konania neplynie.“).

Ďalšou zmenou v zákone o jednorazových mimoriadnych opatreniach je doplnenie ustanovení

§ 4 ods. 8 až 12 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach.

„Odkladný účinok odvolania proti stavebnému povoleniu a rozhodnutiu o zmene stavby pred dokončením možno vylúčiť, ak stavebník pred vydaním stavebného povolenia preukázal, že má vlastnícke alebo iné právo k pozemku, na ktorom sa má uskutočniť stavba diaľnice alebo podal návrh na vyvlastnenie takého pozemku podľa všeobecného predpisu o vyvlastnení alebo má priznanú predbežnú držbu takého pozemku podľa tohto zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach alebo má vlastnícke alebo iné právo k stavbe, ktorá má byť asanovaná“ (ustanovenie **§ 4 ods. 8** zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach).

„Stavebné povolenie stráca platnosť, ak sa so stavbou diaľnice nezačalo do piatich rokov odo dňa nadobudnutia vykonateľnosti stavebného povolenia. Stavebný úrad môže v odôvodnených prípadoch na žiadosť stavebníka predĺžiť platnosť stavebného povolenia najviac o päť rokov. Lehota na začatie stavby diaľnice na pozemku, ku ktorému stavebník pred vydaním stavebného povolenia nenadobudol vlastnícke právo alebo iné právo a ktorý je predmetom vyvlastňovacieho konania podľa všeobecného predpisu o vyvlastnení, počas trvania vyvlastňovacieho konania neplynie“ (ustanovenie **§ 4 ods. 9** zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach).

„Ak pri stavbe diaľnice je realizované vedenie elektronickej komunikačnej siete, elektrické, vodovodné, kanalizačné a iné vedenie ako vyvolaná úprava, vzniká vo verejnom záujme na účely tohto zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach k pozemkom dotknutým realizáciou tohto vedenia v rozsahu podľa geometrického plánu právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech vlastníka vedenia elektronickej komunikačnej siete, elektrického, vodovodného, kanalizačného a iného vedenia, a to dňom nadobudnutia právoplatnosti povolenia na predčasné užívanie alebo kolaudačného rozhodnutia pre toto vedenie podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane skôr. Návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností je povinný podať stavebník. Prílohou návrhu na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností je úradne overený geometrický plán,

právoplatné povolenie na predčasné užívanie alebo kolaudačné rozhodnutie a súhlas budúceho vlastníka siete. Vlastník nehnuteľnosti má za zriadenie vecného bremena a za obmedzenie vlastníckeho práva nárok na primeranú náhradu, ktorá sa poskytne jednorazovo, stanovenú na základe znaleckého posudku; náhrada sa poskytne za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri obvyklom užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia vecného bremena stavebníkom. Primeranú náhradu uhradí vlastníkovi nehnuteľnosti stavebník. Nárok na primeranú náhradu možno uplatniť u stavebníka do dvoch rokov odo dňa, keď sa vlastník nehnuteľnosti o uplatnení zákonného vecného bremena stavebníkom dozvedel, najneskôr však do troch rokov odo dňa vykonania zápisu vecného bremena do katastra nehnuteľností. Stavebník je povinný najneskôr do troch mesiacov písomne oznámiť vlastníkovi nehnuteľnosti vykonanie zápisu vecného bremena do katastra nehnuteľností“ (ustanovenie § 4 ods. 10 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach).

„Pri stavbe diaľnice sa kolaudačné konanie zlúči s konaním o zmene stavby pred dokončením vždy, pokiaľ sa skutočným realizovaním zmeny stavby podstatne nemení účel stavby diaľnice a zmena stavby sa realizuje na pozemkoch uvedených v stavebnom povolení pre stavbu diaľnice“ (ustanovenie § 4 ods. 11 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach).

„Stavebný úrad pokračuje v stavebnom konaní a konaní o zmene stavby pred dokončením aj v prípade, ak sa predmet stavebného konania alebo konania o zmene stavby pred dokončením stane navrhovanou činnosťou alebo zmenou navrhovanej činnosti, ktorá je predmetom povoľovania. Stavebný úrad v takom prípade vydá rozhodnutie až po právoplatnosti povolenia pre navrhovanú činnosť alebo zmenu navrhovanej činnosti“ (ustanovenie § 4 ods. 12 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach).

Zmena nastáva aj lehote na vydanie rozhodnutia o predbežnej držbe. Po novom platí, že „vyvlastňovací orgán vydá rozhodnutie o predbežnej držbe do **7 dní** po ústnom pojednávaní“ (ustanovenie § 8 ods. 3 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach). Pôvodná lehota **15 dní sa teda mení na 7 dňovú lehotu**.

Novelou sa mení aj ustanovenie § 8 ods. 7 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach (Ak

vyvlastniť alebo osoba, ktorá je stavebníkom, alebo osoba, na ktorú boli prevedené alebo prešli práva a povinnosti zo stavebného povolenia vydaného pre stavbu diaľnice, nezačne uskutočňovať práce v súlade s rozhodnutím o predbežnej držbe **do 6 mesiacov** odo dňa jej nadobudnutia, alebo ak stavebné povolenie na stavbu diaľnice bolo zrušené alebo stratilo platnosť, vyvlastňovací orgán rozhodne na návrh vyvlastňovaného, že predbežnú držbu vyvlastňovanej nehnuteľnosti zrušuje. Odvolanie vyvlastníteľa proti rozhodnutiu o zrušení predbežnej držby nemá odkladný účinok. Po zrušení predbežnej držby je vyvlastniť povinný navrátiť vyvlastňovanú nehnuteľnosť do pôvodného stavu a odovzdať vyvlastňovanému; tým nie je dotknuté právo vyvlastňovaného na náhradu spôsobenej škody“). Zmena sa týka lehoty „**do 6 mesiacov**“, ktorá sa po novom nahrádza slovami „**do jedného roka**“.

→ Prechodné ustanovenia

Na záver novela prináša aj nové ustanovenie § 9c zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach („**Prechodné ustanovenie k úpravám účinným dňom vyhlásenia**“).

„Konania začaté a právoplatne neskončené pred účinnosťou tohto zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach sa dokončia podľa tohto zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach“ (ustanovenie § 9c ods. 1 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach).

„Právne účinky úkonov, ktoré v konaniach podľa ustanovenia § 9c ods. 1 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach nastali pred účinnosťou tohto zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach, zostávajú zachované“ (ustanovenie § 9c ods. 2 zákona o jednorazových mimoriadnych opatreniach).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

NOVELA ZÁKONA O METROLÓGII

Novinky sa dotknú aj legislatívy v oblasti postavenia subjektov vykonávajúcich overovanie určených meradiel, v oblasti trhu v rámci regulácie výkonu overovania druhov určených meradiel, či v oblasti štatistickej kontroly určených meradiel na predĺženie času platnosti overenia určených meradiel.

Dňa **09. februára 2022** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **157/2018 Z. z.** o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o metrológii“).

→ Ciel' novely

Novelou sa má zabezpečiť zrovnoprávenie postavenia subjektov vykonávajúcich overovanie určených meradiel, uvoľnenie trhu v rámci regulácie výkonu overovania druhov určených meradiel a zavedenie štatistickej kontroly určených meradiel na predĺženie času platnosti overenia určených meradiel. Ďalej sa precizuje spôsobilosť v oblasti metrológie v rámci výkonu overovania určených meradiel, úradného merania, opravy a montáže určených meradiel alebo balenia a dovozu označených spotrebiteľských balení. Zároveň sa upravujú ustanovenia zákona o metrológii týkajúce sa autorizácie na výkon overovania určených meradiel alebo výkon úradného merania a registrácie na opravu alebo montáž určených meradiel alebo balenie alebo dovoz označených spotrebiteľských balení za účelom zníženia byrokratickej záťaže pre subjekty vykonávajúce tieto činnosti. Súčasťou novely je aj racionalizácia podmienok metrologického dozoru vo vzťahu k ukladaniu pokút. Novelou sa tiež má dosiahnuť aplikácia takých legislatívnych zmien, ktoré budú odrážať aktuálny stav ako aj zmeny, ktoré si vyžaduje aplikačná prax, zavedú pluralitu trhu v rámci vytvárania priaznivých podmienok pre podnikateľské prostredie a zabezpečia zníženie byrokratickej záťaže podnikateľského prostredia v nadväznosti na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 - 2024.

Vzhľadom na obsahovú rozsiahlosť vlastného textu novely prinášame v tomto príspevku len prehľad najdôležitejších zmien.

→ Nové pojmy

Novinkou je napríklad doplnenie ustanovenia **§ 2** zákona o metrológii o nové pojmy „**oprava určeného meradla**“ a „**montáž určeného meradla**“.

„Na účely zákona o metrológii sa rozumie **(1)** opravou určeného meradla súbor činností na dosiahnutie zhody určeného meradla v používaní s technickými charakteristikami, metrologickými charakteristikami a konštrukčnými požiadavkami pre daný druh určeného meradla a umiestnenie zabezpečovacej značky opravára alebo dočasnej zabezpečovacej značky opravára, ak ju má pridelenú“ (ustanovenie **§ 2 písm. ap)** zákona o metrológii), **(2)** montážou určeného meradla súbor činností spojených s umiestnením a inštaláciou určeného meradla na miesto používania a umiestnenie zabezpečovacej značky montážnika“ (ustanovenie **§ 2 písm. aq)** zákona o metrológii).

→ Overenie určeného meradla

Jednou z ďalších zmien, ktorú novela do zákona o metrológii prináša je úprava ustanovenia **§ 25** zákona o metrológii, týkajúca sa **overenia určeného meradla**. Aktualizáciu si prešli najmä ustanovenia **§ 25 ods. 3 a 9** zákona o metrológii.

„Slovenský metrologický ústav (ďalej len „ústav“) môže so súhlasom Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) využiť na overenie určeného meradla výsledok skúšky vykonanej v Slovenskej republike alebo v inom členskom štáte, ak na overenie určeného meradla nie je autorizovaná osoba alebo ústav takéto overenie nevykonáva a ak tieto výsledky zaručujú, že technické charakteristiky a metrologické charakteristiky určeného meradla sú v súlade s technickými požiadavkami a metrologickými požiadavkami, ktoré sa vyžadujú na daný druh určeného meradla“ (ustanovenie **§ 25 ods. 2** zákona o metrológii).

„Ak overované určené meradlo pri skúške nevyhovie technickej požiadavke alebo metrologickej požiadavke na daný druh určeného meradla, vydá ústav alebo autorizovaná osoba zamietací list, v ktorom uvedie svoje identifikačné údaje, údaje potrebné na identifikáciu určeného meradla a dôvod zamietnutia. Ak určené meradlo nevyhovie pri následnom overení a je označené platnou overovacou značkou alebo dočasnou zabezpečovacou značkou opravára, ústav alebo autorizovaná osoba, ktorá overuje určené meradlo, je povinná túto značku z určeného meradla bezodkladne odstrániť“ (ustanovenie § 25 ods. 9 zákona o metrologii).

→ Štatistická kontrola určených meradiel

Novela prináša aj nové ustanovenie týkajúce sa **štatistickej kontroly určených meradiel** (ustanovenie § 27a zákona o metrologii).

„Štatistická kontrola určených meradiel (ďalej len „štatistická kontrola“) je kontrola, ktorá sa vykonáva na účel predĺženia času platnosti overenia vybraných druhov určených meradiel podľa osobitného predpisu v základnom súbore, podľa kritérií na jej vyhodnotenie na základe výsledkov štatistickej výberovej skúšky“ (ustanovenie § 27a ods. 1 zákona o metrologii). „Štatistickú kontrolu vykoná ústav na základe písomnej žiadosti o štatistickú kontrolu podanej ústavu žiadateľom o štatistickú kontrolu, ktorý je používateľom určených meradiel, a ktorý ju podá pod svojím menom; na vykonanie štatistickej kontroly môže ústav, so súhlasom úradu, využiť výsledky štatistickej výberovej skúšky vykonanej autorizovanou osobou“ (ustanovenie § 27a ods. 2 zákona o metrologii). „Základným súborom na vykonanie štatistickej kontroly sú určené meradlá, ktoré žiadateľ o štatistickú kontrolu uvádza v žiadosti o štatistickú kontrolu“ (ustanovenie § 27a ods. 3 zákona o metrologii).

„Výberom na vykonanie štatistickej kontroly je súbor určených meradiel, ktoré sú vybrané zo základného súboru a sú predložené na štatistickú výberovú skúšku“ (ustanovenie § 27a ods. 4 zákona o metrologii). „Náhradným výberom na vykonanie štatistickej kontroly je súbor určených meradiel, ktoré sú vybrané zo základného súboru a sú určené ako náhrada za určené meradlá z výberu“ (ustanovenie § 27a ods. 5 zákona o metrologii). „Štatistickou výberovou skúškou je kontrola, podľa

ktorej ústav určí, či základný súbor spĺňa požiadavky na predĺženie času platnosti overenia“ (ustanovenie § 27a ods. 6 zákona o metrologii). „Žiadateľ o štatistickú kontrolu podá žiadosť o štatistickú kontrolu najskôr dva roky a najneskôr jeden rok pred uplynutím času platnosti overenia určených meradiel v základnom súbore“ (ustanovenie § 27a ods. 7 zákona o metrologii). „Ústav písomne potvrdí alebo odmietne žiadosť o štatistickú kontrolu podanú podľa ustanovenia § 27a ods. 2 zákona o metrologii do 21 dní od jej doručenia. Odmietnutie žiadosti o štatistickú kontrolu musí byť odôvodnené“ (ustanovenie § 27a ods. 8 zákona o metrologii).

„Ústav do 15 dní od potvrdenia žiadosti o štatistickú kontrolu žiadateľovi určí (A) určené meradlá, ktoré tvoria výber a náhradný výber, (B) typ štatistickej výberovej skúšky, (C) predbežný termín vykonania štatistickej kontroly a (D) termín a miesto odovzdania určených meradiel, ktoré tvoria výber a náhradný výber“ (ustanovenie § 27a ods. 9 zákona o metrologii). „Žiadateľ o štatistickú kontrolu predloží ústavu na určenom mieste odovzdania určené meradlá, ktoré tvoria výber a náhradný výber do 90 dní od písomného potvrdenia žiadosti o štatistickú kontrolu; ak nie je dodržaná táto lehota, ústav ukončí štatistickú kontrolu“ (ustanovenie § 27a ods. 10 zákona o metrologii). „Žiadateľ o štatistickú kontrolu zabezpečí, že pri skladovaní, preprave alebo pri inej manipulácii s určenými meradlami, ktoré tvoria výber a náhradný výber, sú dodržané požiadavky na manipuláciu, skladovanie a prepravu“ (ustanovenie § 27a ods. 11 zákona o metrologii).

„Žiadateľ o štatistickú kontrolu vyhotoví pri predložení určených meradiel, ktoré tvoria výber a náhradný výber, dodací list“ (ustanovenia § 27a ods. 12 zákona o metrologii). „Ústav alebo autorizovaná osoba na základe poverenia podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. x) zákona o metrologii potvrdí v dodacom liste dátum prevzatia určených meradiel, ktoré tvoria výber a náhradný výber, a vykoná ich kontrolu“ (ustanovenie § 27a ods. 13 zákona o metrologii). „Ústav vykoná štatistickú kontrolu do 90 dní od prevzatia určených meradiel, ktoré tvoria výber a náhradný výber“ (ustanovenie § 27a ods. 14 zákona o metrologii).

„Ústav do 21 dní od ukončenia štatistickej kontroly vydá (A) doklad o predĺžení času platnosti overenia, ak je výsledok štatistickej kontroly kladný; platnosť overenia určených meradiel v základnom súbore sa predĺži podľa ustanovenia §

27a ods. 17 zákona o metrológii , alebo **(B)** zamietací list, ak je výsledok štatistickej kontroly záporný; dňom vydania zamietacieho listu zaniká platnosť overenia tých určených meradiel vo výbere a náhradnom výbere, pre ktoré bol výsledok štatistickej kontroly záporný“ (ustanovenie **§ 27a ods. 15** zákona o metrológii). „Žiadateľ o štatistickú kontrolu a ústav vedú evidenciu každého určeného meradla, ktoré je predmetom štatistickej kontroly, ktorá umožňuje jeho jednoznačnú identifikáciu s uvedením miesta jeho používania spolu s dátumom predĺženia času platnosti overenia, ktorú na žiadosť sprístupnia úradu alebo inšpektorátu“ (ustanovenie **§ 27a ods. 16** zákona o metrológii). „Predĺženie času platnosti overenia určeného meradla na základe výsledkov vykonanej štatistickej kontroly sa počíta odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým končí čas platnosti overenia určeného meradla“ (ustanovenie **§ 27a ods. 17** zákona o metrológii).

→ Spôsobilosť v oblasti metrológie

Novelizáciou si prešlo aj ustanovenie **§ 29** zákona o metrológii, upravujúce **spôsobilosť v oblasti metrológie**.

„Spôsobilosť v oblasti metrológie preveruje ústav na náklady žiadateľa a osvedčuje ju vydaním dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie. Preverenie spôsobilosti v oblasti metrológie sa vykoná skúškou preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie na predmet činnosti a na daný druh určeného meradla, ktoré žiadateľ o preverenie spôsobilosti v oblasti metrológie požadoval preveriť a osvedčiť“ (ustanovenie **§ 29 ods. 1** zákona o metrológii). „Ústav vykoná skúšku preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie v lehote 60 dní odo dňa doručenia žiadosti o preverenie spôsobilosti v oblasti metrológie“ (ustanovenie **§ 29 ods. 2** zákona o metrológii). „Ústav vydá doklad o spôsobilosti v oblasti metrológie najneskôr do 15 dní od úspešného preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie, pričom v doklade o spôsobilosti v oblasti metrológie sa uvedie dátum úspešného preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie“ (ustanovenie **§ 29 ods. 3** zákona o metrológii).

„Platnosť dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie je päť rokov od preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie, pričom v doklade o spôsobilosti v oblasti metrológie sa uvedie dátum

úspešného preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie“ (ustanovenie **§ 29 ods. 4** zákona o metrológii). „Dokladom o spôsobilosti v oblasti metrológie je **(A)** doklad o spôsobilosti v oblasti metrológie zodpovedného zástupcu autorizovanej osoby, **(B)** doklad o spôsobilosti v oblasti metrológie fyzickej osoby, ktorá vykonáva overenie určeného meradla, **(C)** doklad o spôsobilosti v oblasti metrológie fyzickej osoby, ktorá vykonáva úradné meranie alebo **(D)** doklad o spôsobilosti v oblasti metrológie zástupcu registrovanej osoby“ (ustanovenie **§ 29 ods. 5** zákona o metrológii). „Ústav na základe písomnej žiadosti držiteľa dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie, podanej najneskôr 60 dní pred skončením platnosti dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie, predĺži platnosť dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie o 5 rokov po úspešnom vykonaní skúšky preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie na ústave držiteľom dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie podľa ustanovenia **§ 29 ods. 5 písm. a) až c)** zákona o metrológii, alebo absolvovaní školenia spôsobilosti v oblasti metrológie držiteľom dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie podľa ustanovenia **§ 29 ods. 5 písm. d)** zákona o metrológii na ústave alebo u právnickej osoby poverenej úradom“ (ustanovenie **§ 29 ods. 6** zákona o metrológii).

„Úrad môže poveriť výkonom školenia spôsobilosti v oblasti metrológie právnickú osobu, ktorá o to písomne požiada a preukáže **(A)** vzdelávací program, v ktorom uvedie organizáciu, obsah a rozsah výučby teórie a praktických cvičení v súlade so školením spôsobilosti v oblasti metrológie zodpovedajúcim predmetu činnosti registrovanej osoby a zoznam učebných materiálov, **(B)** vzdelávacie programy pre účely školenia spôsobilosti v oblasti metrológie akreditované podľa osobitného predpisu, **(C)** zoznam lektorov s odbornými predpokladmi, ktorí majú preukázanú lektorskú spôsobilosť osvedčením o absolvovaní akreditovaného lektorského kurzu vydaným vzdelávacou inštitúciou ďalšieho vzdelávania podľa osobitného predpisu alebo iným dokladom o absolvovaní pedagogického štúdia, **(D)** vlastnícke právo alebo užívacie právo k priestoru na praktické cvičenie, ktorý zo stavebno-technického hľadiska a z hľadiska vybavenia vyhovuje výučbe a praktickému cvičeniu, **(E)** kontrolný systém sledovania výučby a praktického cvičenia“ (ustanovenie **§ 29 ods. 7** zákona o metrológii).

„Úrad odníme poverenie právnickej osobe poverenej úradom podľa ustanovenia **§ 29 ods.7**

zákona o metrológii, ak **(A)** zistí, že nespĺňa požiadavky uvedené v poverení, na základe ktorých bolo vydané, **(B)** získala poverenie na základe nepravdivých údajov úmyselne uvedených v žiadosti, **(C)** písomne požiada o odňatie poverenia, **(D)** napriek písomnému upozorneniu vykonáva školenie v rozpore s týmto zákonom alebo **(E)** nevykoná školenie počas 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov“ (ustanovenie § 29 ods. 8 zákona o metrológii). „Podrobnosti o skúške preverenia spôsobilosti v oblasti metrológie a školení spôsobilosti v oblasti metrológie, náležitosti žiadosti o absolvovanie školenia, žiadosti o vykonanie skúšky, požiadavky na vydanie a odňatie poverenia na výkon školenia v oblasti metrológie upraví úrad v metodickom postupe o spôsobilosti v oblasti metrológie“ (ustanovenie § 29 ods. 9 zákona o metrológii).

→ Kontrola splnenia registračných požiadaviek

Ďalšou zo zmien je napríklad úprava ustanovenia § 45 zákona o metrológii, týkajúceho sa **kontroly splnenia registračných požiadaviek**.

„Úrad vykoná kontrolu splnenia registračných požiadaviek podľa ustanovenia § 4 písm. n) zákona o metrológii, pričom primerane postupuje podľa osobitného predpisu. Úrad vykoná kontrolu splnenia registračných požiadaviek na mieste u prihlasovateľa o registráciu a výkonu kontroly sa zúčastňujú najmenej dvaja zamestnanci úradu alebo môže výkonom kontroly splnenia registračných požiadaviek poveriť ústav. Výkonu kontroly, ktorú vykoná ústav podľa druhej vety, sa môže zúčastniť zamestnanec úradu“ (ustanovenie § 45 ods. 1 zákona o metrológii).

„Podrobnosti o registrácii a výkone kontroly splnenia registračných požiadaviek upraví úrad v metodickom postupe o registrácii“ (ustanovenie § 45 ods. 7 zákona o metrológii).

Novela sa dotkla aj sankcií v podmienkach zákona o metrológii, a to konkrétne doplnením nových ustanovení § 55 ods. 10 až 12 zákona o metrológii.

„Pokuta uložená podľa ustanovenia § 55 ods. 1 zákona o metrológii sa považuje za uhradenú v plnej výške, ak do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia o uložení pokuty sú na príjmový účet inšpektorátu, uvedený v rozhodnutí o uložení pokuty, pripísané dve tretiny z uloženej výšky pokuty a dozorovaná osoba v lehote 15 dní od

doručenia rozhodnutia o uložení pokuty nepodala odvolanie“ (ustanovenie § 55 ods. 10 zákona o metrológii). „Postup podľa ustanovenia § 55 ods. 10 zákona o metrológii sa nepoužije, ak dozorovanej osobe bola uložená pokuta podľa **(A)** ustanovenia § 55 ods. 1 písm. m) zákona o metrológii, **(B)** ustanovenia § 55 ods. 1 písm. n) zákona o metrológii, **(C)** ustanovenia § 55 ods. 2 písm. k) zákona o metrológii alebo **(D)** ustanovenia § 55 ods. 2 písm. l) zákona o metrológii“ (ustanovenie § 55 ods. 11 zákona o metrológii). „Na postup podľa ustanovenia § 55 ods. 10 zákona o metrológii sa nevzťahujú ustanovenia osobitného predpisu“ (ustanovenie § 55 ods. 12 zákona o metrológii).

Na záver novela prináša aj nové prechodné ustanovenia § 60b a § 60c zákona o metrológii.

„Konanie začaté podľa tohto zákona o metrológii v znení účinnom do **31. marca 2022**, ktoré sa právoplatne neskončilo do **31. marca 2022**, sa dokončí podľa tohto zákona o metrológii v znení účinnom do **31. marca 2022**“ (ustanovenie § 60b ods. 1 zákona o metrológii). „Na ukládanie pokuty za porušenie tohto zákona o metrológii v znení účinnom do **31. marca 2022** sa použijú ustanovenia tohto zákona o metrológii v znení účinnom od **1. apríla 2022**, ak sú pre dozorovanú osobu priaznivejšie“ (ustanovenie § 60b ods. 2 zákona o metrológii). „Doklady o spôsobilosti v oblasti metrológie vydané do **31. marca 2022** sú dokladmi o spôsobilosti v oblasti metrológie podľa tohto zákona o metrológii v znení účinnom od **1. apríla 2022**“ (ustanovenie § 60b ods. 3 zákona o metrológii). „Rozhodnutie o autorizácii vydané na základe splnenia požiadavky na akreditáciu podľa tohto zákona o metrológii v znení účinnom do **31. marca 2022** zostáva v platnosti len počas platnosti akreditácie“ (ustanovenie § 60b ods. 4 zákona o metrológii).

„Slovenská legálna metrológia, n. o. sa od **1. apríla 2023** považuje za autorizovanú osobu podľa ustanovenia § 31 zákona o metrológii v rozsahu a počas platnosti jej akreditácie, ak do **31. januára 2023** predloží dokumentáciu, ktorou preukáže úradu splnenie požiadaviek podľa ustanovenia § 33 ods. 1 písm. d) až n) a p) zákona o metrológii. Úrad vydá Slovenskej legálnej metrológii, n. o. autorizovanej podľa prvej vety rozhodnutie o autorizácii primerane podľa ustanovenia § 35

zákona o metrológii“ (ustanovenie § 60c zákona o metrológii).

Novela nadobúda delenú účinnosť (A) dňa 01. apríla 2022, (B) dňa 15. marca 2023 a (C) dňa 01. apríla 2023.

NOVELA ZÁKONA O REGISTRII ADRIES

Novelizáciou si začiatkom februára 2022 prešiel aj zákon o registri adries, a to najmä s cieľom zefektívniť prácu s registrom adries.

Dňa **01. februára 2022** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **125/2015 Z. z.** o registri adries a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o registri adries“) a ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. **369/1990 Zb.** o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

→ Ciel' novely

Cieľom novely je zefektívnenie práce s registrom adries na základe poznatkov z aplikačnej praxe. Medzinárodné skúsenosti preukázali potrebu zavedenia novej položky do položkovej skladby údajov registra adries - údaj „názov budovy“. Precizuje sa povinnosť stavebníka pri zameraní geografickej osi ulice. Predkladatelia novely predpokladajú jej pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy, a to z dôvodu doplnenia ustanovenia o uložení sankcie za neplnenie niektorých ustanovení fyzickým osobám.

Pôvodné znenie ustanovenia **§ 3 ods. 5** zákona o registri adries („Geografická os ulice sa vyznačí v zameraní ulice, ktoré sa vyhotovuje v listinnej podobe a ako elektronický dokument. Vyhotovenie zamerania geografickej osi ulice zabezpečí stavebník pred určením názvu ulice“) sa mení v rozsahu jeho druhej vety („Geografická os ulice sa vyznačí v zameraní ulice, ktoré sa vyhotovuje v listinnej podobe a ako elektronický dokument. **Vyhotovenie zamerania geografickej osi ulice zabezpečí obec pred určením názvu ulice ak o určenie názvu ulice požiadá stavebník, vyhotovenie zamerania geografickej osi ulice zabezpečí pred určením názvu ulice tento stavebník.**“). Úpravou ustanovenia **§ 3 ods. 5** zákona o registri adries sa teda určuje povinnosť zabezpečiť zameranie geografickej osi ulice obcou, okrem prípadov ak o určenie názvu ulice bude žiadať stavebník. V takýchto prípadoch zameranie geografickej osi ulice zabezpečí stavebník. Táto úprava reaguje na poznatky z aplikačnej praxe, ktorá poukázala na skutočnosť, že určovanie

názvov ulíc často vychádza z rozvojových plánov obce bez žiadosti konkrétneho stavebníka.

Novelou ďalej dochádza k zavedeniu ustanovení, podľa ktorých sa povinnosť zapisovať do registra adries čísla bytov a podlažia, na ktorých sa nachádzajú mení z fakultatívnej na obligatórnu (ustanovenie **§ 5 ods. 2 písm. d)** zákona o registri adries). Novelou sa ďalej uvádzajú podrobnosti k zápisu ako aj povinné osoby a lehoty. Zároveň je určený spôsob číslovania nadzemných a podzemných podlaží, pričom sa predpokladá, že bude v súlade so schváleným projektom podľa kolaudačného rozhodnutia. Uvedenú zmenu prináša nové ustanovenie **§ 6 ods. 9** zákona o registri adries („Na účely plnenia povinnosti zápisu, zmeny a výmazu údajov podľa ustanovenia **§ 5 ods. 2 písm. d)** zákona o registri adries je vlastník budovy povinný písomne oznámiť obci zmenu v číslovaní bytov a podlaží, s uvedením nového čísla bytu a čísla podlažia, na ktorom sa byt nachádza, a to do piatich pracovných dní odo dňa vykonania zmeny; podlažie sa označuje od prvého nadzemného podlažia číselným radom od čísla 1 a od prvého podzemného podlažia číselným radom od čísla -1.“).

Novelou sa do zákona o registri adries zavádza aj nová položka do položkovej skladby údajov registra. Medzinárodné skúsenosti preukazujú stále širšiu prax označovania najmä významnejších stavieb názvom, z čoho vyplynula potreba zaoberať sa týmto fenoménom aj v našich podmienkach a zaviesť novú položku do položkovej skladby údajov registra, pričom údaj „**názov budovy**“ bol zaradený aj do štandardov informačných systémov verejnej správy. Povinnosť zapísať tento údaj je fakultatívna tak z hľadiska jej určovania ako aj z hľadiska oznamovania tejto skutočnosti obci ako povinnej osobe pri zápise. V novele je určená ako povinná osoba pri zápise obec (ustanovenia **§ 5 ods. 2 písm. i)** a **§ 6 ods. 3 písm. b)** zákona o registri adries).

Zmeny sa dotýkajú aj prípadov, keď sú údaje o adresných bodoch a geografickej osi ulice zjavne nesprávne a zameranie adresného bodu nezodpovedá skutočnosti v rámci katastrálneho územia obce, prípadne sa nachádza na katastrálnom území inej obce. Potreba riešiť uvedený problém vyplynula z aplikačnej praxe.

Doteraz boli totiž obce povinné zapísať údaje o adresných bodoch a geografickej osi ulice aj v prípadoch ak sú zjavne nesprávne a zameranie adresného bodu nezodpovedá skutočnosti v rámci katastrálneho územia obce, prípadne sa nachádza na katastrálnom území inej obce. Novelou sa však obci umožní takéto údaje do registra nezapísať, čím sa zabezpečí výrazné zvýšenie kvality dát a vytvoria sa podmienky pre zaradenie adresného bodu do zoznamu referenčných údajov (ustanovenie § 6 ods. 4 zákona o registri adres). Po novom tak bude ustanovenie § 6 ods. 4 zákona o registri adres znieť nasledovne: „Obec súčasne so vznikom adresy vyznačí polohu adresného bodu v geografickej časti registra a súčasne so zánikom adresy vymaže túto polohu z geografickej časti registra. Obec súčasne so zápisom, zmenou alebo zrušením názvu ulice a zápisom, zmenou alebo zrušením orientačných čísel na ulici vyznačí, zmení alebo vymaže v geografickej časti registra geografickú os ulice. Obec nezapíše do registra údaje podľa prvej vety a druhej vety, ak nezodpovedajú skutočnosti“ (ustanovenie § 6 ods. 4 zákona o registri adres).

Poslednou zmenou, ktorú novela do zákona o registri adres priniesla je zavedenie explicitného vyjadrenia, v zmysle ktorého platí, že hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice pôsobnosť zo zákona o registri adres vykonávajú ich mestské časti (ustanovenie § 13 ods. 3 zákona o registri adres).

→ Zákon o obecnom zriadení

Novela sa dotkla aj **zákona o obecnom zriadení**. Prvou zmenou je novelizácia ustanovenia § 2b ods. 6 zákona o obecnom zriadení, ktorého pôvodné znenie („Vlastník **budovy** je povinný strpieť označenie budovy názvom ulice alebo iného verejného priestranstva“) sa mení nasledovne: „Vlastník **stavby** je povinný strpieť označenie budovy **alebo inej stavby** názvom ulice alebo iného verejného priestranstva“. Zdôvodnením uvedenej zmeny je práve skutočnosť, že nie v každom prípade musí byť vlastníkom budovy aj vlastníkom inej stavby, na ktorej môže byť umiestnené označenie ulice alebo iného verejného priestranstva.

Doplnením si prešlo aj ustanovenie § 2c ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Po novom tak platí, že „obec určuje, mení alebo zrušuje súpisné číslo a

orientačné číslo budovám, vedie evidenciu súpisných čísel a evidenciu orientačných čísel a udržiava ju v aktuálnom stave. Obec zmení alebo zruší súpisné číslo alebo orientačné číslo aj bez žiadosti, ak sa zmení alebo pomínie dôvod, pre ktorý bolo určené; **to neplatí, ak je iný dôvod na ponechanie súpisného čísla alebo orientačného čísla**“ (ustanovenie § 2c ods. 1 zákona o obecnom zriadení). Zmena spočíva v doplnení poslednej, na **hrubo zvýraznenej časti** za bodkočiarkou. Uvedenou zmenou sa podľa dôvodovej správy umožňuje obci v osobitných prípadoch od zmeny alebo zrušenia súpisného alebo orientačného čísla upustiť. Osobitným prípadom je skutočnosť, že na budove, ktorá sa z dôvodu rekonštrukcie, počas ktorej bola pôvodná budova odstránená a na jej mieste bola postavená nová, sú evidované pobyty podľa zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Pri zrušení súpisného čísla a orientačného čísla sa následne automaticky zneplatnia doklady totožnosti, čím vzniká právna neistota.

Novelizáciou si prešlo aj ustanovenia § 2d zákona o obecnom zriadení („Odo dňa vyhlásenia referenda, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb prezidenta Slovenskej republiky alebo ľudového hlasovania o jeho odvolaní, volieb do Európskeho parlamentu, volieb do orgánov územnej samosprávy alebo miestneho referenda nemožno až do ich vykonania rozhodnúť o územnej zmene a určiť alebo zmeniť názov obce alebo jej časti“). V novom znení ustanovenia § 2d zákona o obecnom zriadení sa teda vypúšťajú ustanovenia o zákaze zmeny súpisných a orientačných čísel a určovaní názvov ulíc a iných verejných priestranstiev. Tieto ustanovenia spôsobujú v aplikačnej praxi obciam aj občanom problémy, hlavne pri reťazení jednotlivých volieb, keď v kalendárnom roku ostáva len krátky čas na vybavenie potrebných zmien. Zároveň sa vzhľadom na rozvoj informačných technológií stali zbytočnými a ich vypustenie nenaruší prípravu a vykonanie volieb. Vypúšťa sa tiež sčítanie obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa v súčasnosti upravuje vlastným zákonom obsahujúcim aj ustanovenie o moratóriu.

Novela na záver prináša nové ustanovenie § 27c zákona o obecnom zriadení, týkajúce sa **priestupkov**.

„Prestupku sa dopustí ten, kto poruší povinnosť podľa ustanovenia **§ 2c ods. 3** zákona o obecnom zriadení“ (ustanovenie **§ 27c ods. 1** zákona o obecnom zriadení). „Prestupku sa dopustí vlastník stavby, ak **(A)** poruší povinnosť podľa ustanovenia **§ 2b ods. 6** zákona o obecnom zriadení, **(B)** poruší povinnosť podľa ustanovenia **§ 2c ods. 4** zákona o obecnom zriadení“ (ustanovenie **§ 27c ods. 2** zákona o obecnom zriadení). „Za priestupok podľa ustanovenia **§ 27c ods. 1** zákona o obecnom zriadení možno uložiť pokutu do **250 eur**“ (ustanovenie **§ 27c ods. 3** zákona o obecnom zriadení). „Za priestupky podľa ustanovenia **§ 27c ods. 2** zákona o obecnom zriadení možno uložiť pokutu do **150 eur**“ (ustanovenie **§ 27c ods. 4** zákona o obecnom

zriadení). „Prestupky podľa ustanovení **§ 27 c ods. 1 a 2** zákona o obecnom zriadení prejednáva obec“ (ustanovenie **§ 27c ods. 5** zákona o obecnom zriadení). „Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje osobitný predpis“ (zákon Slovenskej národnej rady č. **372/1990** Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ustanovenie **§ 27c ods. 6** zákona o obecnom zriadení).

→ Účinnosť novely

Novela nadobudne účinnosť dňa **01. júla 2022.**

NOVELA ZÁKONA O ZÁSLUHÁCH M. R. ŠTEFÁNICA A NOVELA ZÁKONA O FONDE NA PODPORU UMENIA

V tomto príspevku si priblížime hneď dve novely z dielne Národnej rady Slovenskej republiky. Prvá sa týka jednej z najvýznamnejších osobností v histórii Slovenskej republiky, a síce Milana Rastislava Štefánika. Druhá novela zas stručne pozmenila legislatívu v oblasti Fondu na podporu umenia.

Národná rada Slovenskej republiky prijala dňa **02. februára 2022** zákon (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **402/2000** Z. z. o zásluhách Milana Rastislava Štefánika o Slovensko v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zásluhách“). Rovnako dňa **02. februára 2022** bol prijatý aj zákon (ďalej „druhá novela“) ktorým sa dopĺňa zákon č. **284/2014** Z. z. o Fonde na podporu umenia a o zmene a doplnení zákona č. **434/2010** Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení zákona č. **79/2013** Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Fonde“) Na úvod sa budeme v rámci tohto príspevku zaoberať novelou, ktorá priniesla zmeny do zákona o zásluhách.

Generál Milan Rastislav Štefánik je jednou z najvýznamnejších osobností v novodobých dejinách Slovenska. Bol slovenský astronóm, fotograf, vojenský letec, brigádny generál ozbrojených síl Francúzska, diplomat a politik. V historickom vedomí slovenského národa patrí osobnosť gen. Milana Rastislava Štefánika na popredné miesto medzi osobnosťami bývalej Československej republiky so zásluhami o kultúrny, spoločenský a politický rozvoj Slovákov, najmä pre jeho konštitutívne, diplomatické, štátnopolitické a vojenské aktivity. Štefánikove aktivity zohrali vedúcu úlohu pri formovaní slovenského národa v rámci zväzku s národom českým, z ktorého na konci prvej svetovej vojny rozpadom Rakúsko-Uhorskej monarchie mohla vzniknúť **28. októbra 1918** Československá republika. Jeho tragická smrť inšpirovala Dušana Jurkoviča, v tom čase už významného architekta, k zámeru postaviť na vrchu Bradlo mohylu na pamiatku osobnosti gen. Milana Rastislava Štefánika. Mohyla s jej prostredím, svojím situovaním v obraze krajiny, nachádzajúcom sa na rozhraní troch katastrálnych území, svojím kompozičným, hmotovým, priestorovým a materiálovým vnímaním

predstavuje vrcholné dielo autora. Dielo svojimi urbanistickými, architektonickými a umeleckohistorickými hodnotami predstavuje vrcholný štandard európskej monumentálnej architektonickej tvorby. V kontexte stredoeurópskej memoriálnej tvorby začiatku **20. storočia** nadobudla mohyla na Bradle zvláštne postavenie. Vysoko prevyšuje bežnú štandardnú tvorbu. Urbanistické, architektonické, výtvarné hodnoty a súvislosť v osobe gen. Milana Rastislava Štefánika predstavujú nebyvalú symbiózu hodnôt, na Slovensku ojedinelú. Pamätník bol koncipovaný ako nadčasové posolstvo národu, ako pútnické miesto k národnému hrdinovi. Je pamätným a pietnym miestom, na ktoré prichádzajú tisíce ľudí uctiť si pamiatku, vzdať úctu a vďaka za vykonanú prácu tejto významnej osobnosti našich i európskych dejín. S prihliadnutím na historické okolnosti má Slovenská republika eminentný záujem na tom, aby stav a prezentácia tejto memoriálnej monumentálnej architektúry naďalej pripomínal odkaz gen. Milana Rastislava Štefánika.

Základným cieľom novely je vytvoriť mechanizmus trvalého spolufinancovania základnej ochrany (udržateľnosti) a rozvoja areálu mohyly Milana Rastislava Štefánika na Bradle (ďalej len „areál“), ktorý pre účely zákona o zásluhách tvoria: **(A)** národná kultúrna pamiatka Pamätník, **(B)** národná kultúrna pamiatka Strážnica, **(C)** prístupová cestná komunikácia, **(D)** pozemné spevnené plochy, **(E)** trávnaté plochy a **(F)** lesné pozemky. Zámerom novely je trvalo udržať a rozvíjať areál tak, aby bol plne využitý jeho potenciál ako miesta pamäti národa, miesta rozvíjania potrebného vlastníctva, uvedomenia si samých seba, miesta predstavujúceho hodnoty štátnosti. Vytvorenie mechanizmu na zabezpečenie jeho trvalej udržateľnosti je v národno-štátnom záujme Slovenskej republiky.

Zavedený finančný mechanizmus predstavuje účelovú dotáciu územným samosprávam, na katastrálnom území, ktorých sa areál nachádza: mesto Brezová pod Bradlom, obec Prieipasné a obec Košariská (ďalej len „obec“). Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky poskytne účelovú dotáciu zo svojej rozpočtovej kapitoly v rámci schváleného limitu výdavkov na príslušný rozpočtový rok.

Navrhuje sa výška finančného príspevku Slovenskej republiky najviac vo výške finančných príspevkov jednotlivých obcí schválených na tento účel v ich rozpočte na príslušný rozpočtový rok. V súčasnosti by mohli samosprávy požiadať len o dotáciu z dotačného programu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky Obnovme si svoj dom, ktorý sa zameriava na obnovu, ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva v oblasti pamiatkového fondu. Na dotáciu však nie je právny nárok. Štefánikova mohyla spolu s areálom nemá status vojnového hrobu a preto nie je možné na jeho podporu využiť dotačný mechanizmus Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Rovnako nie je reálne možné využiť ani dotačný mechanizmus Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

Nakoľko je novela predkladaná za účelom zabezpečenia permanentných finančných zdrojov určených na údržbu areálu mohyly na Bradle, je potrebné vymedziť jeho územie v prílohe zákona o zásluhách.

Ďalšími dôvodmi prijatia novely sú: **(A)** podpora ochrany pamiatkového fondu, **(B)** rozvíjanie občianskej spoločnosti, myšlienok demokracie a boja proti extrémizmu, **(C)** podpora rozvoja domáceho kultúrneho turizmu, **(D)** znižovanie administratívnej záťaže pre žiadateľa o poskytnutie dotácie.

Konkrétne zmeny, ktoré novela do zákona o zásluhách prináša je najmä doplnenie nového ustanovenia **§ 3a** zákona o zásluhách.

„Areál mohyly na účely zákona o zásluhách tvoria národná kultúrna pamiatka Pamätník, národná kultúrna pamiatka Strážnica, národná kultúrna pamiatka Fara a pamätná tabuľa, stavba Infobod na Bradle, príslušenstvo týchto stavieb, prístupová cestná komunikácia, pozemné spevnené plochy, trávnaté plochy a lesné pozemky“ (ustanovenie **§ 3a ods. 1** zákona o zásluhách).

„Areál mohyly zahŕňa územie vymedzené parcelami, ktorých zoznam je uvedený v prílohe“ (ustanovenie **§ 3a ods. 2** zákona o zásluhách).

„Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky poskytne mestu Brezová pod Bradlom, obci Košariská a obci Priepasné (ďalej len „obec“) z rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v rámci schváleného limitu výdavkov na príslušný rozpočtový rok účelovú

dotáciu na úhradu nákladov na údržbu a rozvoj areálu mohyly najviac vo výške súčtu finančného príspevku obce schváleného na tento účel v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok a finančného príspevku Trenčianskeho samosprávneho kraja poskytnutého obci na tento účel v predchádzajúcom rozpočtovom roku“ (ustanovenie **§ 3a ods. 3** zákona o zásluhách).

Novelou sa do zákona o zásluhách tiež dopĺňa príloha („**Zoznam parciel registra „C“ katastra nehnuteľností vymedzujúcich územie areálu mohyly**“). Pre prehľad o plnom znení uvedenej prílohy odkazujeme na text novely, zverejnený na webovej stránke Národnej rady Slovenskej republiky.

Objekty zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu sú deklarované ako významné doklady historického, kultúrneho, historického a umelecko-historického vývoja a ich ochrana, ako aj ich prostredia je verejným záujmom. Základná ochrana národnej kultúrnej pamiatky podľa ustanovenia **§ 27 ods. 1** zákona č. **49/2002** Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ochrane) predstavuje súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu národnej kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia národnej kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu, pričom pamiatkovú hodnotu tvorí súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany. V prípade mohyly na Bradle je nevyhnutné zdôrazniť jednu z jej základných pamiatkových hodnôt, ktorou je dominantnosť a solitérnosť v krajine. Dominancia národnej kultúrnej pamiatky Pamätník ideovo a umelecko-historicky najvýznamnejšieho objektu voči okolitému prostrediu je jednou z jej najdôležitejších pamiatkových historických a urbanistických hodnôt. Z dôvodu zvýšenej ochrany mohyly vyhlásil Pamiatkový úrad Slovenskej republiky rozhodnutím dňa **21. júna 2018, č.: PUSR-2018/7279-12/2542/GUL** ochranné pásmo, resp. zmenu ochranného pásma národnej kultúrnej pamiatky, pričom ochranné pásmo národnej kultúrnej pamiatky definuje ustanovenie 18 ods. 1 zákona o ochrane ako územie vymedzené na

ochranu a usmernený rozvoj prostredia alebo okolia nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny.

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. apríla 2022.**

V druhej časti tohto príspevku sa budeme zaoberať druhou novelou, ktorou došlo k doplneniu zákona o Fonde.

Druhá novela je veľmi stručná pričom obsahujem len doplnenie jedinej vety do ustanovenia **§ 18 ods. 7** zákona o Fonde. Plné znenie ustanovenia **§ 18 ods. 7** zákona o Fonde je tak nasledovné:

„Fond môže ako podmienku poskytnutia dotácie určiť povinnosť žiadateľa písomne preukázať, že

má na financovanie projektu, na ktorý sa finančné prostriedky požadujú, zabezpečené spolufinancovanie z vlastných alebo iných zdrojov. Výšku spolufinancovania určí fond v rámci zásad a priorit podpornej činnosti fondu na konkrétne obdobie schválených radou. **Zabezpečenie spolufinancovania z vlastných alebo iných zdrojov podľa prvej vety sa nevzťahuje na verejné vysoké školy**“ (ustanovenie **§ 18 ods. 7** zákona o Fonde). Druhou novelou bola do ustanovenia **§ 18 ods. 7** zákona o Fonde doplnená posledná na **hrubo zvýraznená** veta.

→ Účinnosť druhej novely

Aj druhá novela nadobúda účinnosť dňa **01. apríla 2022.**

NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE

Národná rada Slovenskej republiky sa úvodom roka 2022 zaoberala aj problematikou postupu pri skončení pracovného pomeru výpoveďou zo strany zamestnávateľa so zamestnancom so zdravotným postihnutím.

Dňa 10. februára 2022 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Okrem Zákonníka práce sa novelou mení a dopĺňa aj zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“) a zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“).

→ Cieľ novely

Podstatou novely je najmä úprava ustanovenia § 66 Zákonníka práce a súvisiacich ustanovení zákona o službách zamestnanosti a zákona o štátnej službe, upravujúcich postup pri skončení pracovného pomeru výpoveďou zo strany zamestnávateľa so zamestnancom so zdravotným postihnutím. Podľa doterajšieho stavu mal zamestnávateľ povinnosť okrem prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov, ak títo na pracovisku zamestnávateľa pôsobia, žiadať o súhlas so skončením pracovného pomeru výpoveďou, so zamestnancom, ktorý je zamestnancom so zdravotným postihnutím, aj príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „Úrad práce“ alebo „Úrad“). Úrad práce mohol, ale nemusel takýto súhlas udeliť. V zmysle ustanovenia § 66 Zákonníka práce mal Úrad práce na vyjadrenie všeobecnú lehotu podľa správneho poriadku, ktorá bola 30 dní. Povinnosť sa nevzťahovala na okamžité skončenie pracovného pomeru.

Takto nastavená právna úprava mala pôsobiť v prospech osôb so zdravotným postihnutím, ako posilnenie práv týchto osôb a ako opatrenie slúžiace ako ochrana pred neoprávnenou

výpoveďou, nakoľko osoba so zdravotným postihnutím je z objektívnych dôvodov slabším účastníkom pracovno-právneho vzťahu vo vzťahu ku zamestnávateľovi a prípadná výpoveď by mohla mať na takého zamestnanca zásadnejšie negatívne dopady ako by tomu bolo pri bežnom zamestnancovi. V praxi sa však ustanovenie § 66 Zákonníka práce paradoxne ukázalo ako prekážka pre založenie pracovného pomeru osobou so zdravotným postihnutím, z dôvodu obáv z príliš zdĺhavého procesu ukončenia pracovného pomeru na strane zamestnávateľa, keďže Úrad práce mal na rozhodovanie 30 dní, nebolo isté, či súhlas udelí a ak ho aj udelí, výpovedná doba začne plynúť až po doručení písomnej výpovede zamestnávateľom. Predkladatelia novely tak zastávajú názor, že ustanovenie § 66 Zákonníka práce nechráni pracovný pomer zamestnanca so zdravotným postihnutím, keďže tento z obavy pred vyššie uvedeným procesom často ani nevznikne a osoba so zdravotným postihnutím buď zostáva bez práce (a zvyšuje nároky na sociálny systém), alebo, ak má to šťastie, bude vykonávať prácu na základe niektorej z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, čo so sebou prináša pravdepodobnosť rádovo nižšieho zárobku, ako by tomu bolo pri pracovnom pomere a rovnako tak aj nižšiu právnu istotu a menej práv vyplývajúcich z týchto pracovnoprávných vzťahov.

Z pohľadu predkladateľov novely išlo aj vo svetle vyššie uvedených skutočností o prejav neprimeranej ingerencie štátu do pracovnoprávných vzťahov a neproporcionálnej snahy zákonodarcu o dorovnanie určitých deficitov, ktoré má zamestnanec so zdravotným postihnutím voči bežnému zamestnancovi. Takýto zásah do zmluvnej autonómie subjektov pracovnoprávných vzťahov v konečnom dôsledku znevýhodňuje toho účastníka, ktorého by malo chrániť, keďže takto nastavená ochrana sa javí byť pre potenciálneho zamestnávateľa príliš veľkou záťažou.

Načrtnutú úvahu ilustruje a potvrdzuje aj prieskum, ktorý obsahoval aj otázku smerujúcu k úlohe ustanovenia § 66 Zákonníka práce pri ochrane zamestnancov so zdravotným

postihnutím. Väčšina osôb so zdravotným postihnutím je aj vďaka tejto ingerencii úplne alebo do značnej miery vyčlenená z pracovného života, čo má za následok celý rad negatívnych socio-ekonomických následkov pre osobu so zdravotným postihnutím, jej život a jej okolie, nakoľko buď nepracuje vôbec, alebo len na báze menej výhodných foriem pracovno-právnych vzťahov, nie v pracovnom pomere.

Predkladatelia novely z vyššie uvedených dôvodov navrhli skrátiť 30 dňovú lehotu na 7 dní. Napokon došlo v rámci legislatívneho procesu k zmene, v zmysle ktorej sa nebude jednáť o 7 kalendárnych dní, ale o 7 pracovných dní. Zámerom zákonodarcu podľa dôvodovej správy nie je poškodzovanie osôb so zdravotným postihnutím. Práve naopak, vďaka tomu, že sa pre zamestnávateľa znižuje byrokratická náročnosť tohto procesu, keďže sa Úradu práce skraca lehoty na rozhodnutie a zavádza sa fikcia súhlasu so skončením pracovného pomeru, ak sa Úrad práce nevyjadrí. Zákonodarcu si sľubuje zvýšenie šancí osôb so zdravotným postihnutím na úspešné uplatnenie sa na trhu práce a ich vyššiu konkurencieschopnosť, keďže obava zamestnávateľa, že nebude možné dostatočne flexibilne skončiť pracovný pomer výpoveďou s takýmto zamestnancom, sa vo svetle navrhovanej úpravy ukazuje ako zjavne neopodstatnená.

Prvou zmenou, ktorú novela prináša je teda úprava ustanovenia § 66 Zákonníka práce. Po novom sa tak doterajšie ustanovenie § 66 Zákonníka práce („Zamestnancovi so zdravotným postihnutím môže dať zamestnávateľ výpoveď len s predchádzajúcim súhlasom príslušného Úradu práce, inak je výpoveď neplatná. Tento súhlas sa nevyžaduje, ak ide o výpoveď dávanú zamestnancovi, ktorý dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, alebo z dôvodov ustanovených v ustanovení § 63 ods. 1 písm. a) a e) Zákonníka práce“) bude považovať za ustanovenie § 66 ods. 1 Zákonníka práce a zároveň sa novelou doplní o nové ustanovenie § 66 ods. 2 Zákonníka práce („Zamestnávateľ bezodkladne oznámi zamestnancovi so zdravotným postihnutím podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa ustanovenia § 66 ods. 1 prvej vety Zákonníka práce“).

Ďalšími zmenami, ktoré novela priniesla je doplnenie nového ustanovenia § 70 ods. 10 zákona o službách zamestnanosti.

„V konaní podľa ustanovenia § 13 ods. 1 písm. e) tretieho bodu zákona o službách zamestnanosti Úrad rozhodne do siedmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti. Ak úrad v lehote na vybavenie žiadosti podľa prvej vety nevydal rozhodnutie, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým udelil súhlas zamestnávateľovi na skončenie pracovného pomeru výpoveďou zamestnancovi, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, alebo na skončenie štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou štátnemu zamestnancovi, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím. Za deň doručenia rozhodnutia podľa druhej vety sa považuje tretí deň od uplynutia lehoty na vybavenie žiadosti podľa prvej vety“ (ustanovenie § 70 ods. 10 zákona o službách zamestnanosti).

→ Prechodné ustanovenie

Druhou zmenou v zákone o službách zamestnanosti je doplnenie nového ustanovenia § 72a zákona o službách zamestnanosti („Prechodné ustanovenie k úprave účinné od 1. apríla 2022“).

„Konanie podľa ustanovenia § 13 ods. 1 písm. e) tretieho bodu zákona o službách zamestnanosti začaté pred 1. aprílom 2022, ktoré nebolo právoplatne ukončené, sa dokončí podľa predpisov účinných do 31. marca 2022“ (ustanovenie § 72a zákona o službách zamestnanosti).

Poslednou, novelou zavedenou, zmenou je zmena pôvodného ustanovenia § 77 zákona o štátnej službe („Služobný úrad nesmie dať výpoveď štátnemu zamestnancovi, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím bez právoplatného rozhodnutia príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorým bol udelený predchádzajúci súhlas podľa osobitného predpisu, inak je výpoveď neplatná. Súhlas podľa predchádzajúcej vety sa nevyžaduje, ak ide o výpoveď z dôvodu uvedeného v ustanovení § 75 ods. 1 písm. f) alebo písm. g) zákona o štátnej službe, alebo ak sa služobný úrad alebo jeho časť zrušuje alebo premiestňuje a štátny zamestnanec nesúhlasí so zmenou dohodnutého miesta výkonu štátnej služby, alebo ak štátny zamestnanec dovŕšil vek určený na vznik nároku na starobný dôchodok“) na nové ustanovenie § 77 ods. 1 zákona o štátnej službe. Rovnako sa dopĺňa aj nové ustanovenie § 77 ods. 2 zákona o štátnej službe („Služobný úrad bezodkladne oznámi štátnemu zamestnancovi,

ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa ustanovenia **§ 77 ods. 1 prvej vety** zákona o štátnej službe).

→ **Účinnosť novely**

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. apríla 2022.**

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točeka prostredníctvom emailovej adresy kerteszova@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2022